

Tiedotekoulutus 26.4.2022

Eero Sala
Toimitussihteeri
Metsälehti

Metsälehti

OPPITUNNIN OHJELMA

- Mikä tiedote on, miksi se tehdään, kenelle se lähetetään ja mitä kautta
- Miten rakennan hyvän tiedotteen
 - Otsikko
 - Ingressi
 - Leipäteksti
 - Väliotsikkojen ja sitaattien käyttö
 - Kuva vai ei? Entä video?
 - Lisä- ja yhteystiedot
- Tiedotteen tekninen puoli
- Kysymyksiä ja kommentteja

TIEDOTE KERTO O MUILLEKIN, MITÄ OLET TEHNYT

- Jakaa tiiviisti oleellisen tiedon hankkeesta, projektista tai tutkimuksesta
- Tavoitteena saada julkisuutta, saada tiedote ”läpi” – kohdista tiedotteesi oikeille tiedotusvälineille
- Tiedotteen julkaisemisesta voi päättää esimerkiksi toimittaja, toimitussihteeri uutispäällikkö tai verkkotoimittaja
- Muista myös sosiaalinen media, toimittajat seuraavat varsinkin Twitteriä
- Mitta noin 2000–3000 merkkiä eli noin sivullinen – ei enempää!
- Koostuu otsikosta, ingressistä eli esittelykappaleesta, leipätekstistä, yhteystiedoista ja mahdollisesti kuvasta tai jopa linkistä videoon

HYVÄ OTSIKKO HOUKUTTELEE MUKAANSA

- Otsikko on tiedotteen tärkein yksittäinen osa
- Otsikon perusteella päätetään, luetaanko tiedote vai ei
- Voi olla lyhyt ja iskevä tai monipolvinen ja kokoava
- Sisältää tiedotteen mielenkiintoisimman, ei välttämättä tärkeimmän asian
- Otsikolle pitää kuitenkin löytyä katetta itse tiedotteessa
- Vältä passiivia, suosi iskeviä verbejä aktiivisessa muodossa
Ei ”*Vierimetsänhoidosta taloudellista hyötyä metsänomistajalle ja sähkökatkot vähenevät*” vaan ”*Vierimetsänhoito säästää metsänomistajan rahaa*”
- Vältä olla-verbiä ja kielteistä muotoa
Ei ”*Jatkuva kasvatus ei ole yleistynyt*” vaan ”*Metsänomistajat suosivat tasaikäiskasvatusta*”

NÄITÄ OTSIKKOJA VOISI VÄHÄN PARANNELLA

- *Rukiin koko genomin sekvensointi tuo uusia näkymiä lajin ilmastokestävyyteen ja hyödyntämiseen*
- *Yksi tähti ei kerro kaikesta siitä, mihin Savonlinnan kansallismaisema on kasvamassa kulttuurialan uuden sukupolven ja uusien yleisöjen myötä*
- *Hajakuormituksen valumavesiä voidaan puhdistaa rankapuuta hyödyntävän biologisen menetelmän avulla*
- *Stora Enson varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen päätökset*
- *Messukeskus: Virtual pre-PulPaper esittelee kuusi teemaa*
- *Pohjois-Suomen rataverkkoon satsataan lähivuosina paljon*
- *Tutkijat selvittävät tuuppausta ihmisten toimintatapojen muuttamiseksi*

NÄMÄKÄÄN OTSIKOT EIVÄT OLE TÄYDELLISIÄ

- *Maankäytön suunnittelulla on vaikutusta kirjanpainajien torjuntaan*
- *Maataloustuotteita ja elintarvikkeita viedään Suomesta entistä enemmän ulkomaille*
- *Selvitys: Luontokadon pysäyttäminen ja puuntuotannon samanaikainen lisääminen edellyttää huolellista suunnittelua*
- *Maa- ja metsätalouden tuilla on ristiriitaisia ilmastovaikutuksia: tukijärjestelmiä tulisi kehittää ja uudistaa ohjausvaikutusten tehostamiseksi*
- *BIOSCOPE-hankkeessa metsäbiotalouden tutkijat, yritykset ja opiskelijat ratkovat ongelmia yhdessä – siitä hyötyy koko Itä-Suomi*

NÄMÄ OTSIKOT OVAT VÄHINTÄÄN KELVOLLISIA

- *Pidennetty kiertoaika tarjoaa nopean keinon lisätä metsien hiilensidontaa*
- *Tutkijat selvittivät: puut nukkuvat öisin*
- *IPCC:n raportti: Nykyiset toimet eivät riitä ilmaston lämpenemisen rajaamiseen 1,5 asteeseen – tehokkaat päästövähennykset välttämättömiä jo seuraavan vuosikymmenen aikana*
- *Puunhuoltoketjun työhyvinvoinnissa parannettavaa: Pitkät päivät rasittavat, metsäkeskustelu syylistää – motivaatio silti korkealla*
- *Talvimyrsky tulossa? Tekoäly ennustaa jo päiviä ennen, aiheuttaako se sähkökatkoja*
- *Luonnon kätkeytä monimuotoisuutta paljastui – tutkijat löysivät uusia etelä-amerikkalaisia pöllölajeja kirkupöllösten ryhmässä*

HARJOITELLAAN OTSIKON VÄÄNTÄMISTÄ

- Laadi otsikko tiedotteelle, joka kertoo rahoitusta saaneesta tutkimuksestasi tai hankkeestasi
- Voit jo ennakoida sen lopputulosta tai kertoa hankkeen alkamisesta
- Lähetä otsikkosi tämän Teams-kokouksen chatiin
- Aikaa viisi minuuttia, mutta sitäkään ei tarvitse käyttää kokonaan

INGRESSI JATKAA SIITÄ, MIHIN OTSIKKO LOPETTI

- Otsikon alle sijoitetaan selite: *”Tiedote 15.04.2021 klo 10”*
- Tiedotteen ensimmäinen kappale eli ingressi esittelee tiedotteen aiheen
- Kuten uutisessa, myös tiedotteessa tärkein asia alkuun
- Vaikka otsikko olisi tempaissut mukaansa, löysä ingressi karkottaa toimittajan
- Mielellään syventää tai tarkentaa otsikkoa
- Voi olla hankkeen mielenkiintoisin yksityiskohta, lopputulos tai hanke tiivistettynä pariin virkkeeseen
- Voi myös soveltuvilta osin vastata klassisiin kysymyksiin *Mitä? Kuka? Missä? Milloin? Miksi? Ja ennen kaikkea: Millä tuloksella?*

PARI VAROITTAVAA ESIMERKKIÄ INGRESSEISTÄ

- *Ilmastonmuutoksen vaikutuksista Itämereen on valmistunut laaja katsaus. Katsaukseen on koottu kaikki Itämereen ja ilmastonmuutokseen liittyvä tieteellinen kirjallisuus vuosilta 2010–2021, ja niiden perusteella kansainvälinen tutkijaryhmä on laatinut yhteenvedon, jossa arvioidaan todennäköisesti tapahtuvat asiat ja tutkimusten mahdolliset epävarmuudet.*
- *Hydrotermaalisen pinnoitusmenetelmän avulla tehtävä nanohuokoinen titaanioksidipinnoite parantaa hammasimplantin ja ienkudoksen välisen haavapinnan paranemista, selviää DDS, MDentCh Nagat Areidin Turun yliopistossa tarkastettavassa väitöstutkimuksessa.*
- *Metsähallituksen erävalvonnan vuosi 2020 oli vilkas. Metsästyksen, kalastuksen ja retkeilyn suosio kasvoi selvästi, mutta rikkeiden määrä laski yli kolmen prosenttiyksikön verran. Erävalvonta teki yli 8 700 tarkastusta, joista 6,6 prosentissa paljastui erilaisia rikkeitä.*

PARI KELVOLLISTA INGRESSIÄ MALLIKSI

- *Tapani Hopkins keräsi väitöstutkimuksessaan noin 100 000 loispistiäisen aineiston Ugandan trooppisesta metsästä. Tähänastiset tulokset viittaavat siihen, että trooppisessa Afrikassa elää monimuotoinen ja yhä tuntematon pistiäislajisto.*
- *Noin joka viides vuorotyöntekijä kärsii vuorotyön aiheuttamasta unihäiriöstä. Häiriöstä kärsivät palautuvat vapaapäivien aikana hitaammin kuin muut ja puolet häiriöstä kärsivistä ovat vapaa-aikanaan käytännössä jatkuvasti väsyneitä, selvisi Helsingin yliopiston ja Työterveyslaitoksen yhteistutkimuksessa.*
- *Sään voimakas lämpeneminen sulattaa lumia ja nostaa jokien ja järvien pintoja seuraavan viikon aikana koko maassa Lappia lukuun ottamatta.*

LEIPÄTEKSTI KERTO O LOPUN

- Tiedotteen 3 – 5 viimeistä kappaletta
- Tunne kohderyhmäsi ja kirjoita sen mukaisesti, älä yritä miellyttää kaikkia
- Kuvittele, että kertoisit hankkeesta jonkin verran alaa ymmärtävälle ystävälle
- Vältä jargonia ja kapulakieltä – eivät tee asiaa yhtään painavammaksi
- Jos sana kuitenkin on tieteellisesti spesifinen (erityinen), selitä se auki
- Huono kieliasu rapauttaa luottamusta – kielitoimistonohjepankki.fi, kielitoimistonsanakirja.fi, yve.fi
- Suosi yleiskieltä, vältä sivistyssanoja (monimuotoisuus, ei biodiversiteetti)
- Osa tekstistä kannattaa kertoa värikkäinä sitaatteina
- Voit myös lisätä mukaan pari väliotsikkoa

VÄLTÄ SIIS TEKSTISSÄSI NÄITÄ

- katteettomia ylisanoja
- turhia adjektiiveja
- kapulakieltä
- raskaita lauserakenteita
- passiivimuotoja
- muoti-ilmauksia
- ammattijargonia
- turhia sivistyssanoja

ÄLÄ UNOHDA YHTEYSTIETOJA, KUVAKIN ON KIVA

- Kerro, mistä sähköpostiosoitteesta ja puhelinnumerosta on mahdollista kysyä lisätietoja
- Muista myös mainita, kuka työtäsi on rahoittanut
- Lähetä tiedote sähköpostin viestikentässä, ei ainakaan pdf-liitteenä
- Kirjoita vastaanottajien osoitteet piilokopiokenttään, jotta ne eivät näy kaikille
- Jos sinulla on hyvä kuva, lähetä se tiedotteen liitteenä tai linkkinä jpg-muodossa – kuva voi ratkaista julkaisun varsinkin verkossa
- Videokin on mahdollinen, mutta vain esim. Youtube-linkkinä
- Muista myös sosiaalinen media, varsinkin Twitter

VIELÄ KERRAN – TUNTEELLA

- Otsikko kertoo mielenkiintoisimman ja herättää huomion
- Otsikon alle päiväys ja kellonaikakin: Tiedote 15.4.2021 klo 10
- Ingressi täydentää otsikkoa ja innostaa jatkamaan lukemista
- 3-5 kappaleen verran leipätekstiä sujuvalla suomen kielellä ilman turhia sivistyssanoja ja ammattijargonia kertoo lopun
- Pari suoraa sitaattia ja väliotsikkoa helpottavat lukemista
- Älä unohda yhteystietoja lisäkysymyksiä varten
- Mitta pysyy visusti alle 3000 merkissä
- Voit käyttää myös hyvää kuvaa liitteenä tai videota linkin kautta
- Lähetä tiedote viestikentässä, muista some

Kiitos tarkkavaisuudestanne!

Metsälehti on osa Tapio konsernia.

TAPIO